

Projectbeheersing

In het kader van projectmatig werken, is de invoering van de omgevingswet als [strategisch project](#) te bestempelen. Er is sprake van een complex project, met vele actoren en belanghebbenden, mogelijke tegenstrijdige belangen, een lange doorlooptijd en een groot maatschappelijke belang. Een strategisch project betekent [een belangrijke rol voor de gemeenteraad](#).

Organisatie

Er is sinds juni 2016 een ambtelijk [projectteam](#) aan de slag. Dit projectteam bestaat uit enthousiaste en deskundige collega's uit de hele organisatie: Anouk Beurskens, Anouk Cramers, Michel Jans, Jordy Beckers, Harry Wang, Charlotte van Barneveld, Maurice Smeets, Monique Bessems Jan Ploumen, Marco van Dijk en Petra Bulk (procesmanager 1^e fase). Het projectteam heeft de volgende [taken](#):

- Als kwartiermakers de invoering van de Omgevingswet organiseren.
- Initieren, informeren, adviseren en organiseren wat nodig is en wat wordt gevraagd (zie activiteiten).
- Assisteren van het management, dat verantwoordelijk blijft.

De gemeenten Nederweert, Leudal en Weert werven eind 2016 samen een [procesmanager Omgevingswet](#). Deze procesmanager zorgt voor een goede uitvoering van dit plan van aanpak.

[Bestuurlijk opdrachtgever](#) is wethouder Frans van Eersel. [Ambtelijk opdrachtgever](#) is directeur Ella Croonenberg. Zij is in de termen van de organisatieontwikkeling opgavedirecteur voor de Omgevingswet. De [stuurgroep](#) bestaat uit de bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever, de bij de omgevingswet betrokken afdelingshoofden en de procesmanager Omgevingswet. De stuurgroep heeft de volgende taken:

- Stelt belangrijke documenten vast (zoals dit plan van aanpak, uitgangspuntennotitie), voordat dit de bestuurlijke besluitvorming ingaat.
- Stuurt bij als dat nodig is en zorgt voor het vrijmaken van de benodigde personele capaciteit.

In de loop van 2017 kan de projectvorm zo nodig aangepast worden. Als de Omgevingswet zelf uit de steigers komt en als het plan van aanpak voor 2017 en 2018 concreter wordt, moet de projectvorm daaraan zo nodig worden aangepast. Er zullen zeker [deelprojecten \(werkgroepen\)](#) ontstaan en een eigen spoor gaan volgen. Hiervoor worden [trekkers per activiteit](#) benoemd.

Afbakening

Het project richt zich op de eerder beschreven doelstelling en activiteiten. De volgende zaken behoren expliciet niet tot het project:

- Begeleiding van individuele medewerkers voor wie de veranderingen gevolgen hebben voor hun functie/takenpakket. Dit is de taak van de direct leidinggevenden.
- Aansturing van de uitvoering van taken en de daadwerkelijke invoering van de veranderingen. Ook dit is een taak van de direct leidinggevenden. Het project richt werkwijzen in en draagt deze dan over aan de lijn.

Kosten

Niemand heeft nog een goed idee over de kosten van invoering en van de baten als de wet eenmaal in werking is. In 2016 zijn er in ieder geval ambtelijke kosten en kosten op het gebied van kennisontwikkeling en bijeenkomsten. Er zullen ook kosten zijn op het gebied van het digitaal stelsel en ICT.

Landelijk is er een financieel akkoord Omgevingswet (zie voor meer informatie: [VNG-ledenbrief van 24 mei 2016](#)). De hoofdlijnen van dit akkoord:

- Eenmalige investeringskosten voor bouw digitale stelsel, informatiepunt en invoeringsondersteuning worden betaald door het Rijk.
- Besparingen door invoering omgevingswet komen ten gunste van ieder van de betrokken partijen. Het Rijk zal niet afromen door uitnamen uit het gemeentefonds.
- Gemeenten gaan meebetalen aan de structurele uitvoeringskosten van het digitale stelsel en een centraal informatiepunt. De jaarlijkse onderhoudskosten (met maximum van € 18 miljoen) worden door alle partijen gedragen volgens een verdeelsleutel. Gemeenten betalen 70% (rijk 19%, provincies 6% en waterschappen 5%).
- Elke partij is zelf verantwoordelijk voor eigen invoeringskosten (transitiekosten), zoals volgen opleidingen, organisatie- en cultuurveranderingstrajecten, aansluiting eigen digitale voorzieningen op landelijke stelsel.

Voor het begeleiden van dit project is een procesbeleider nodig en per onderdeel zijn er trekkers/projectleiders nodig. Deze trekkers komen uit de eigen organisatie en moeten tijd krijgen om de ontwikkelingen te volgen, deel te nemen aan de projectteamvergaderingen, sporen te trekken en producten te leveren. Dit heeft gevolgen voor het reguliere werk (de winkel blijft open tijdens de verbouwing). Verder is een werkbudget nodig, onder andere voor het organiseren van workshops/bijeenkomsten/trainingen, het inhuren van deskundigheid op bepaalde terreinen, het op orde brengen van de digitalisering en informatievoorziening, etc.

Het is belangrijk om de invoering van de Omgevingswet als activiteit en qua kosten in de begrotingscyclus te verwerken.

De Omgevingswet is een grote en complexe operatie, vergelijkbaar met de drie decentralisaties in het sociale domein. Het is dan ook noodzakelijk hiervoor personele capaciteit en middelen beschikbaar te stellen. Extra kosten zijn er de komende 3 jaar voor ambtelijke inzet, bijeenkomsten, trainingen en opleiding en voor ICT-aanpassingen. Omdat er op het gebied van het digitaal stelsel en ICT nog veel onduidelijk is, volgt hiervoor een apart (raads)voorstel als dat nodig is. Voor een procesmanager, de extra inzet van ambtelijke capaciteit (o.a. vrijmaken projectteamleden en deelprojectleiders) en voor bijeenkomsten/opleiding, inhuur expertise e.d. wordt een [budget van € 150.000,- per jaar gevraagd voor de periode 2017 t/m 2019](#).

Risico's

De invoering van de Omgevingswet kent ook risico's. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste risico's.

- [Het digitaal stelsel Omgevingswet](#) is een belangrijke randvoorwaarde voor een goede werking van de wet. Afhankelijk van landelijke ontwikkelingen. Die goed volgen en tijdig voorbereiden op aansluiting landelijke voorzieningen.
- Er moet voldoende [procesbegeleiding](#), [capaciteit](#) en [budget](#) worden vrijgemaakt voor deze belangrijke decentralisatie in het fysieke domein. Anders komt er onvoldoende beweging en verandering.
- Het is belangrijk te [experimenteren](#) met de Omgevingswet en al doende ons voor te bereiden op de wet. De winkel blijft open tijdens de verbouwing; dit betekent dus voldoende tijd en capaciteit hiervoor vrij maken.

Andere risico's zijn:

- Valkuil van werken met doelregels: verdere juridisering: aan de voorkant veel vrijheid/beweegruimte maar door jurisprudentie verder ingekaderd. Willekeur ligt op de loer. Het is dan ook goed om in de besluitvorming voldoende dialoog aan te gaan met inwoners en ondernemers.
- Adviseurs van initiatiefnemers voldoende meekrijgen in het proces blijft een aandachtspunt.
- Onduidelijkheid/discussie over de taken en inrichting van de RUD.
- Grote afwijkingen ten opzichte van andere gemeenten voor ondernemers die gevestigd zijn in andere gemeenten kan regelgeving door decentrale verschillen onduidelijker worden. Dit past echter binnen de wet (lokaal maatwerk).
- Houding en gedrag van mensen. Loslaten van bestaande regelgeving en invloed vergt een andere werkhouding. Hier wordt aandacht aan gegeven binnen de organisatieontwikkeling WinD.
- De gedachte achter de Omgevingswet is meer ruimte en mogelijkheden creëren en procedures verkorten voor initiatiefnemers. Een belangrijk aandachtspunt is de steeds kritischere omgeving. De overheid blijft in ruimtelijke procedures de algemene belangenafweger. Dit vergt dan ook de nodige gespreksvaardigheden bij betrokken ambtenaren. In het kader van de organisatieontwikkeling WinD wordt hier aandacht aan besteed.